Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

De eerste 60 pledges *van het Nationaal Programma Preventie* Alles is gezondheid…

Het Nationaal Programma Preventie Alles is gezondheid… komt tot stand in samenwerking met vele maatschappelijke partijen, die partner kunnen worden door een zogenoemde pledge te ondertekenen. In een pledge beloven partijen zich in te zetten voor de doelen van het programma en worden activiteiten beschreven die partijen in dit kader gaan uitvoeren. In deze situatieschets wordt op basis van een informatie-uitvraag bij de eerste 60 pledges van 'Alles is gezondheid…' de tussentijdse voortgang van deze activiteiten beschreven.

Alles is gezondheid…

In oktober 2013 bracht het kabinet het Nationaal Programma Preventie Alles is gezondheid… uit (VWS, 2013). Dit programma loopt van 2014 tot en met 2016 en brengt preventie-activiteiten uit verschillende domeinen bijeen: gezondheidsbevordering in de wijk, op het werk en op school, preventie in de zorg, en gezondheidsbescherming. Alles is gezondheid… wil een beweging tot stand brengen richting een vitalere en gezondere bevolking. De ambitie is om voor elk van de beleidsspeerpunten (roken, alcoholgebruik, bewegen, overgewicht, diabetes en depressie) een substantiële verbetering te realiseren ten opzichte van de huidige trends. Op www.allesisgezondheid.nl is alle informatie over het programma te vinden.

Verbinding door pledges

Alles is gezondheid… komt tot stand in samenwerking met vele maatschappelijke partijen. Zij kunnen partner van 'Alles is gezondheid… ' worden door een zogenoemde pledge te ondertekenen. Hiermee verbinden organisaties zich aan het programma en onderschrijven ze de aanpak, doelen en focus van het programma. Zij beloven zich in te zetten voor de doelstellingen van het programma door het uitvoeren van specifieke activiteiten. Ook verklaren zij bij te dragen aan het monitoren en evalueren van de voortgang van die activiteiten en daar jaarlijks verantwoording over af te leggen. Tijdens de startconferentie op 5 februari 2014 werden de eerste 36 pledges ondertekend. Het afgelopen jaar hebben steeds meer organisaties zich verbonden aan het programma. Medio december 2014 zijn er meer dan 165 pledges ondertekend.

Monitoring en evaluatie

Het ministerie van VWS heeft ZonMw verzocht om vanuit het vijfde preventieprogramma het Nationaal Programma Preventie Alles is gezondheid… te monitoren en evalueren. In dit kader heeft ZonMw het RIVM

gevraagd om de voortgang en output van het programma te monitoren. Op dit moment werkt het RIVM aan de ontwikkeling van deze monitor. Op basis van een selectie van indicatoren wordt de voortgang begin 2015 in beeld gebracht op de website van Alles is gezondheid.... De eerste resultaten van de monitor worden tijdens de conferentie op 4 februari 2015 gepresenteerd. Tijdens de ontwikkeling van deze monitor heeft het RIVM op verzoek van het ministerie van VWS een uitvraag gedaan naar de tussentijdse voortgang van de pledges. De resultaten hiervan staan in deze situatieschets beschreven.

Uitvraag bij pledgehouders

De informatie voor deze situatieschets is verzameld door het bestuderen van de inhoud van de getekende pledges en door het sturen van een email met daarin een drietal vragen: welke concrete activiteiten tot dan toe ingezet waren, wat de voortgang van die activiteiten was, en welke positieve of negatieve ervaringen of aandachtspunten er waren. Deze mail is begin september 2014 door het RIVM verstuurd aan alle pledgehouders die op dat moment een pledge hadden ondertekend (N=60). De pledgehouders hadden tot eind september de tijd om te reageren.
Er zijn twee herinneringsmails gestuurd, waarvan één door het programmabureau. Van 46 pledgehouders is een reactie met een voortgangsbeschrijving ontvangen (response percentage 77%). Na persoonlijke benadering door het NPP-programmabureau hebben uiteindelijk alle non-responders alsnog gereageerd. Hieruit bleek dat de non-response grotendeels logistieke redenen had (zoals gewisselde werknemers of verkeerde emailadressen)

De eerste 60 pledges

De 60 ondertekende pledges vertegenwoordigen een breed scala aan organisaties, zoals verzekeraars, GGD-en, gemeenten, onderzoeksinstituten en lokale partijen. Bij de meeste pledges zijn meerdere partners betrokken, in totaal zijn dit er voor de eerste 60 pledges meer dan 160. In totaal richten 24 van de 60 pledges (40%) zich op het domein zorg en 15 (25%) op het domein werk. Zes pledges (10%) richten zich specifiek op het domein wijk en drie (5%) op het domein gezondheidsbescherming. Twaalf van de eerste 60 pledges (20%) konden niet slechts aan één van de domeinen toebedeeld worden, omdat ze domeinoverstijgend of faciliterend zijn. Veel domeinoverstijgende pledges richten zich zowel op het domein school als op het domein wijk (bijvoorbeeld op een gezonde schoolkantine én een gezonde bedrijfskantine, of op sporten in de wijk, op het werk én op school). Een kwart van de pledges richt zich specifiek op één van de zes speerpunten van het preventiebeleid. Het merendeel van de pledges richt zich echter op andere (overkoepelende) thema's. Thema's die in verschillende pledges terugkomen, zijn: verbinding van preventie en zorg, duurzame inzetbaarheid, positieve gezondheid en sociaal economische gezondheidsverschillen.

Voortgangsbeeld

De reacties van de pledgehouders geven een positief beeld weer voor wat betreft de tussentijdse voortgang van de pledgeactiviteiten. De uitgevoerde activiteiten komen goeddeels overeen met de activiteiten die beschreven staan in de pledges. Het overgrote deel van de pledgehouders geeft aan op schema te liggen. Bijna alle pledges beschrijven concrete resultaten. Het gaat hier bijvoorbeeld om bijeenkomsten die zijn georganiseerd, contacten die zijn gelegd, of specifieke acties die zijn uitgevoerd. Ongeveer de helft van de pledgehouders die gereageerd heeft, beschrijft positieve of negatieve ervaringen. Gebrek aan financiering en gebrek aan tijd worden genoemd als belemmering. Hierbij moet in ogenschouw worden genomen dat een deel van de pledges nog maar kort geleden ondertekend was tijdens de informatie-uitvraag. Tevens blijkt er behoefte te zijn om ervaringen en kennis met elkaar te delen, ook op regionale schaal. Een aantal pledgehouders geeft aan positieve reacties te hebben ontvangen over de beweging die hun activiteiten in gang zet.

Disclaimer

In deze situatieschets wordt de tussentijdse voortgang van een deel van de inmiddels meer dan 165 getekende pledges van Alles is gezondheid... beschreven. Deze situatieschets geeft slechts een indicatief beeld, op basis van een subjectieve interpretatie van pledgehouders zelf. Er is geen objectieve meting van de voortgang uitgevoerd. Het is bovendien van belang te realiseren dat de situatieschets niets over outcome van het programma zegt. Uitspraken over het behalen van de gezondheidsdoelstellingen van Alles is Gezondheid... kunnen bijvoorbeeld pas gedaan worden na effectonderzoek. Begin 2015 starten verschillende door ZonMw gefinancierde onderzoeken waarin de programma-aanpak en pledges worden geëvalueerd.

Deze publicatie is een uitgave van:
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

007627

De zorg voor morgen begint vandaag